

Beslutningsforslag nr. **B 168**

Folketinget 2014-15

Fremsat den 29. april 2015 af Finn Sørensen (EL), Rosa Lund (EL), Johanne Schmidt-Nielsen (EL), Pernille Skipper (EL) og Frank Aaen (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om at ophæve tvangen over for kommuner til at inddrage private leverandører i levering af hjemmehjælp

Folketinget pålægger regeringen snarest muligt og senest med udgangen af 2015 at fremsætte lovforslag, som ophæver tvangen over for kommuner til at inddrage private leverandører i løsningen af kommunale opgaver i forbindelse

med praktisk hjælp og personlig pleje, og i stedet gøre det muligt for kommunerne selv at vælge, om de ønsker private virksomheder i opgaveløsningen.

Bemærkninger til forslaget

I 2003 indførte den daværende borgerlige regering under ledelse af Anders Fogh Rasmussen den såkaldte fritvalgsordning, som pålagde kommunerne, at hjemmehjælpsmodtagere skulle have mulighed for at vælge mellem flere leverandører af hjemmehjælp. Loven trådte i kraft den 1. januar 2003. Det skete med støtte fra Socialdemokratiet og Kristeligt Folkeparti. Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten stemte imod lovforslaget.

Igennem den senere tid har kommunerne oplevet, at en del af disse private udbydere af hjemmehjælp er gået konkurs. Her kan bl.a. nævnes, at kapitalfonden Maj Invest Equity i marts 2015 besluttede, at lade Kærkommen, Danmarks største private hjemmeplejeselskab, gå konkurs. Det berørte ca. 400 medarbejdere og ca. 4.000 borgere i flere kommuner (<http://www.business.dk/detailhandel/kapitalfond-lader-dansk-hjemmeplejefirma-gaa-konkurs>). I slutningen af marts 2015 gik hjemmeplejefirmaet IdéRent konkurs. Det berørte ca. 350 borgere i Odense (<http://www.dr.dk/p4fyn/nyheder/2015/03/31/123253.htm>). Men det er kun toppen af isbjerget. Den 10. juli 2014 offentliggjorde Netavisen Pio en liste over 14 konkurrencer i private hjemmeplejefirmaer, som tilsammen berørte mindst 1.449 borgere (<http://piopio.dk/selisten-her-er-privat-hjemmepleje-gaet-galt/>). Pio anfører selv, at man langt fra har fået alle konkurrencer med inden for de seneste år.

I alle tilfælde har det skabt utryghed for udsatte og svage borgere, der ikke har fået den hjælp, som de har krav på. Det har samtidig udsat de pågældende kommuner for et hårdt pres for at sikre hjemmehjælp til de pågældende ældre, ligesom det også har påført kommunerne urimelige ekstra omkostninger.

I anledning af Kære Plejes konkurs i foråret 2014 stillede Enhedslisten spørgsmål til socialministeren om, hvilke ekstraomkostninger det havde påført Kolding Kommune. Kommunen oplyste, at det samlede tab for kommunen udgjorde 14,3 mio. kr., jf. KOU alm. del – svar på spm. 77 (folketingsåret 2013-14).

Der findes ingen opgørelse over, hvad de samlede meromkostninger for landets kommuner har været ved de hidtidige konkurrencer. Men eksemplet fra Kolding, der vedrørte knap 500 borgere, viser, at der er tale om meget store millionbeløb. Enhedslisten har stillet spørgsmål til ministeren for at få opklaret, hvad kommunernes omkostninger har været, jf. SOU alm. del – spm. 292.

Oprindeligt var ordningen udformet som en pligt for kommunerne til at skrive kontrakt med et antal leverandører, som opfyldte kravene til at udføre opgaven (den såkaldte godkendelsesordning), for derefter at overlade til borgeren at vælge mellem disse.

I 2013 gennemførtes, med Enhedslistens stemmer, en lovændring, der gør det muligt for kommunerne at begrænse valgmulighederne til to leverandører, hvoraf den ene kan

være kommunen selv, også selv om kommunens egen afdeling ikke har deltaget i udbuddet. Ændringen forbedrede kommunens mulighed for at beholde opgaven på egne hænder. Men det ændrede desværre ikke ved det grundlæggende problem, nemlig at kommunen er tvunget til at inddrage de private leverandører i løsningen af opgaven, ligesom kommunerne stadig har mulighed for at bruge godkendelsesordningen.

Ifølge KL's ældreafdeling har loven betydet, at kommunerne bliver tvunget til at betale en merpris på op til 40-45 kr., i forhold til hvad det ville koste kommunerne at udføre opgaven selv. Merprisen skyldes ikke mindst det administrationsbidrag, der skal indregnes i prisen, plus omkostningerne ved at forberede udbud, føre kontrol osv. (<http://www.information.dk/207147>).

Der findes ingen dokumentation for, at det er bedre og billigere at overlade velfærdsopgaver til private firmaer, jf. bl.a. AKF's rapport fra 2012: »Effekter af konkurrence om offentlige opgaver i Danmark og Sverige på ældre- og daginstitutionsområdet«, hvoraf det fremgår, at der ikke er dokumentation for, at konkurrenceudsættelse har haft signifikante økonomiske effekter (side 7). Det har også logikken imod sig, da den private virksomhed ud over dækningsbidrag for at løse opgaverne også skal have en profit, som skatteyderne kommer til at betale.

Hertil kommer, at kommunerne skal bruge ressourcer på at udarbejde udbudsmateriale og efterfølgende føre kontrol med, om aftalerne bliver overholdt, de såkaldte transaktionsomkostninger.

Som de mange konkurrencer viser, er udliciteringen også en trussel mod borgernes tryghed for at opgaven altid bliver løst.

Af de ovenfor nævnte grunde mener Enhedslisten, at velfærdsopgaver ikke skal overlades til private virksomheder. Det synspunkt står Enhedslisten alene med i Folketinget.

Ikke desto mindre er det siden valget i 2011 lykkedes at rulle noget af den udliciterings- og privatiseringstvang tilbage, som blev indført af VKO-flertallet, f.eks. kravet om, at kommunerne skal udlicitere en bestemt andel af opgaverne. Desværre er regeringen gået i stå på dette område. Der består stadig en lang række levn fra VKO-tiden, som er ødelæggende for kommunernes mulighed for at levere velfærdsopgaver af høj kvalitet.

Enhedslisten foreslår derfor at gå endnu et skridt videre i retning af at ophæve VKO-flertallets tvang om privatisering. Enhedslisten foreslår at ophæve tvangen over for kommunerne til at udlicitere hjemmehjælpsopgaver, således at det overlades til kommunalbestyrelsen i hver enkelt kommune at vurdere, om det er umagen værd at bruge ressourcer på dette.

*Skriftlig fremsættelse***Finn Sørensen (EL):**

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at ophæve tvangen over for kommuner til at inddrage private leverandører i levering af hjemmehjælp.

(Beslutningsforslag nr. B 168)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.